

Covid-19-behandling (Paxlovid) – hva bør du vite?

Hva bør en farmasøyt kjenne til – og hva kan du gjøre?

Paxlovid er et antiviralt legemiddel som gis for å forhindre alvorlig covid-19-sykdom. Paxlovid interagerer med mange vanlige legemidler, og brukt sammen med noen typer immunsuppressiva har det forekommet dødelige bivirkninger. Ved nedsatt nyre- eller leverfunksjon kan det være nødvendig å justere dosene av Paxlovid, eller å unngå bruk.

Indikasjon

Nirmatrelvir + ritonavir (Paxlovid) har markedsføringsstillatelse i Norge og EU for behandling av covid-19 hos voksne som ikke har behov for supplerende oksygenbehandling, og som har økt risiko for å utvikle alvorlig covid-19-sykdom. Retningslinje for bruk finnes på Helsedirektoratets nettsider.

Legemidlet gis for å begrense risiko for sykehusinnleggelse og død ved covid-19-sykdom. Hver dose består av to tabletter nirmatrelvir (totalt 300 mg) og én tablett ritonavir (100 mg), som tas samtidig hver 12. time i fem dager. Nirmatrelvir er et antiviralt middel, en proteasehemmer, mens ritonavir hemmer den CYP3A-medierte nedbrytingen av nirmatrelvir, noe som gir økt plasmakonsentrasjon av nirmatrelvir.

Refusjon

Covid-19 ble fra november 2023 ikke lenger definert som en allmennfarlig smittsom sykdom. Paxlovid kan rekvireres på blå resept til den enkelte pasient etter blåreseptforskriften § 4 punkt 2. Det ytes kun stønad til forebygging eller behandling av covid-19 i tråd med de faglige anbefalinger fra Helsedirektoratet.

Interaksjoner

Paxlovid påvirker nedbrytingen av en rekke legemidler. Dette inkluderer mange mye brukte legemidler. Leger som forskriver Paxlovid må derfor gjøre en fullstendig gjennomgang av pasientens legemidler, inkludert reseptfrie og kosttilskudd, og gjøre et interaksjonssøk.

Paxlovid er en sterk hemmer av enzymet CYP3A, og brukt sammen med enkelte immundempende legemidler kan Paxlovid gi livstruende bivirkninger. I Europa er det rapportert om alvorlige bivirkninger, enkelte med dødelig utfall, som følge av interaksjoner med immundempende legemidler med smalt terapeutisk vindu som kalsineurinhemmere og mTOR-hemmere. Bruk hos pasienter som tar disse legemidlene, kan derfor kun vurderes dersom overvåking av serumkonsentrasjonen av immundempende legemidler er mulig.

Nyrefunksjon

Nyrefunksjon bør undersøkes før oppstart. Ved nedsatt nyrefunksjon (eGFR 30–60 ml/min) bør dosen nirmatrelvir halveres. For pasienter med eGFR < 30 bør Paxlovid ikke brukes.

KILDER

1. Helsedirektoratet. Behandling med nirmatrelvir + ritonavir (Paxlovid) bør vurderes for voksne med positiv test for SARS-CoV-2 og høy risiko for å utvikle alvorlig sykdom. www.helsedirektoratet.no (Sist endret: 2. januar 2024).
2. Direktoratet for medisinske produkter (DMP). ▼Paxlovid brukt samtidig med immundempende legemidler kan gi livstruende bivirkninger. www.dmp.no (Sist endret: 5. april 2024).

Bivirkninger

De kliniske studiene har vist liten risiko for bivirkninger ved bruk av Paxlovid. De vanligste bivirkningene som er rapportert, er forbigående endret smak og diaré.

Råd til helsepersonell

- Den potensielle nytten av behandlingen med Paxlovid bør veies nøye opp mot risikoen for alvorlige interaksjoner.
- Samtidig bruk med enkelte immundempende legemidler skal kun vurderes dersom nøye og regelmessig overvåking av serumkonsentrasjonen er mulig.
- Nyrefunksjon bør sjekkes før oppstart. Ved nedsatt lever- eller nyrefunksjon kan det være nødvendig å justere dosene av Paxlovid, eller unngå bruk.
- Refusjon kun i tråd med Helsedirektoratets retningslinjer.

TEKST: Berit Sofie Hembre, overlege, enhet for riktig legemiddelbruk, Direktoratet for medisinske produkter (DMP)

Hvordan kan farmasøyster bidra?

Farmasøyster kan rettlede pasienter som har spørsmål knyttet til bruk av Paxlovid, og være oppmerksomme på risiko for interaksjoner. Helsedirektoratet og Direktoratet for medisinske produkter sine nettsider har informasjon om riktig bruk av Paxlovid.